

Uredništvo in upravljanje:
Maribor, Koroške ulice 6.
„STRAŽA“
Izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.
Rokopisi se ne vračajo.
Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure popold.
Telefon št. 113.

STRAŽA

Narodna lista:
Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K
Posamezne številke 10 v.
Zunaj Avstrije celo leto 17 K.
Inserati ali oznanila
se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 39. Maribor, dne 3. aprila 1912. Letnik IV.

Khuen proti kralju.

Grof Khuen je dolgo časa veljal za zvestega in odkritega zaupnika svojega kralja. Dogodki zadnjih mesecev na Ogrskem so ga javnosti pokazali v drugi luči, in če se je bil vkljub temu kak slepec, bile so mu oči odprte ravno pretekle dni.

Ker je naredil fiasko s svojo resolucijsko politiko in bi moral po vseh ustavnih pravilih brezpogojno odstopiti, skril se je grof Khuen nazadnje za hrbet svojega kralja, in namesto da bi ministrski predsednik kril vladarja, mora sedaj vladar kriti Khuena radi njegove zavojene politike. Ker je kralj hotel odstopiti, za to je pustil Khuen svojo revolucijsko resolucijo pasti, in da mu javnost verjame, nasvetoval je svojemu kralju, da v posebnem manifestu o tem sporoči tudi ogrskim narodom ter tako podkrepí Khuenovo omajano pozicijo. Vrhu tega pa se je Khuen zakrivil indiskretnost, da je spravil vse pesameznosti avdijske, v kateri se je vladar odločil, da krije Khuena, v veliko javnost ter s tem dal povod nepotrebnim in gotovo ne koristnim diskusijam o vladarju in njegovem bodočem nasledniku. Človek se ne more odtegniti prepričanju, da je hotel s to objavo Khuen naravnost izigrati vladarja proti prestolonasledniku ter mu škoditi med ogrskimi prebivalci.

Jugoslovani že dolgo poznamo Khuena in mi tudi vemo, da je njegova udanost nasproti Habsburžanom zelo dvomljive vrednosti. Kot ban na Hrvaškem je storil vse, da bi odtujil vrli in zvesti hrvaški narod habsburški vladarski hiši. Hvala Bogu, to se mu ni posrečilo, ker je stranka prava pridno odpirala hrvaškemu ljudstvu oči ter mu dokazovala, da je na Dunaju njegov prijatelj, ne pa v Budimpešti. Tudi zadnji njegovi poskusi s Čuvajem kažejo, kam hoče spraviti Khuen hrvaški narod, a ti poskusi so že prenerodni, da bi zamogli koristiti namenom starega Khuena.

Kar dela Khuen kot ministrski predsednik na Ogrskem, tudi ni nič drugega kot mirna in tiha organizacija upora proti vladarju iz habsburške rodovine. Niti Kossuth niti Apponyi nista kot ministra postopala tako nelojalno kakor grof Khuen. Cesar trdi, da nikdar ni dal dovoljenja za resolucijo, Khuen pa je lagal v državni zbornici dalje, da je dobil dovol-

jenje. Ko je moral dati demisijo, ni pustil nobenega drugega politika h kralju. Prevzel je zopet ministrsko predsedstvo, in v prvi seji državnega zbora izjavlja, da stoji sicer na stališču resolucije, a je ne bo več zastopal, ker je cesar v tem slučaju pretit z odstopom.

Khuen je najnevarnejši izvršilec revolucijskih namenov madžarske plemenitaške oligarhije. V vseh političnih krogih so znani njih cilji. Ob Donavi hočejo ti betjari ustanoviti neodvisno državo, v kateri ni kralja ne carja, ampak ljudovlada v rokah par azijskih plemenitaških familij. Kot duševna voditelja te struje veljata grof Tisza in grof Apponyi. Khuen pa je v svaštvu s Tiszom, za to ni čuda, da dobro razume nakane plemenitaških revolucionarjev.

Najboljša poteza proti tem nakanam bi bila: Ogrska naj dobi splošno in enako volilno pravico, da pridejo vse narodnosti do besede, Hrvaška se naj popolnoma odtrga od Ogrske ter se spoji z Dalmacijo in slovenskimi deželami v takozvano trialistično upravno enoto. Pravijo, da ima ta protinačrt tudi v visokih krogih dobre prijatelje.

Shodi.

Maribor.

V nedeljo dne 31. marca je bil za mariborsko slovensko ženstvo velepomemben dan. Vrlo delujoča Dekliška zveza pri Sv. Magdaleni je priredila svoje mesečno zborovanje v dvorani Katoliškega delavskega društva, Flössergasse 4 in je povabila tostranske žene in dekleta. Odziv je bil nad vse pričakovane lep. Dvorana je bila polna zavežnih slovenskih žen in deklet. In potek zborovanja? Povemo vam, da ni nihče zapustil dvorane, ki bi ne bil mogočno prevzet in napolnjen z velikim zadovoljstvom. Kdor je videl te stotine slovenskih deklet, kako so živahno ploskale govornikom in govornicam, kdor je slišal te govore polne svetega navdušenja, ta je moral dobiti vtis, da naša stvar v Mariboru napreduje. Predsedovala je predsednica Z. S. D. Anica Kren, podpredsednica je bila Uršula Braunerker.

Gospodična Pajnik od Sv. Magdalene je navdušeno deklamirala pesem „Slovenka sem.“

Gospod pa, ki so že dalje časa pasli remšniške ovce in do dobra poznali vsak njihov dušni pojav že na obrazu, če tudi je stopil kozel, kot Oza pred nje, so brž uganili, kje da ga čevelj žuli in mu pomagali, rekoč:

„No, no, menda pa nisi prišel na oklice davat, Oza, da si tako sramežljiv?“

Te usmiljene besede ojunačile so tudi Oza, da je odprl usta, kosal nekaj časa sem ter tja, nato pa vendar izjecljal:

„Ne se čisto, pa nekaj takega bo, ko bi hoteli o — oni po — pomagati. Ve — vejo, prvega kozliča jim bodem prinesel spomladi, tistega z li — liso.“

Bog ve kaj vse bi še bil gospodu obljubil, — kajti ravno v tem trenutku ga je zopet posvetil sv. Duh, toda gospod so ga jezno pretrgali:

„Čakaj! Kaj s kozlom, najpoprej mi povej, če že imaš nevesto?“

„A — ja — ja“, je pokimal Oza, „pa ko bi še o — oni.“

„Zakaj jaz, povej rajši, kedo te bode vzela“, so zopet posegli gospod župnik v besedo.

„Mežnarjeva Lojza“, se je odrežal.

Pri teh besedah so gospod župnik kar skočili s stola, kakor bi jih bilo kaj ugriznilo, potegnili so očala čisto na konco nosa, se obrisali sem ter tja, boločili kazalec in sredinec desne roke na čelo in nekaj brundali po glavi:

„Pa veš, da te Lojza res hoče“, so zopet spregovorili po kratkem molku.

„E — e — Jo — Jožek, pa ko bi še o — oni založili e — eno besedo za me — mene.“

„Kaj jaz založil, saj sam veš, da te jaz ne bom gonil ponujat od hiše do hiše. Napisal ti bodem en listič, pa daj ga Bastlu, saj greš mimo in počakaj, kaj ti bode rekel.“

Gospod so se res vsedli na stolec in dolgo nekaj čorgali po papirju, dokler ga niso izročili Ozi, rekoč:

Gselman Pavlina je v vznesenem govoru govorila o potrebi narodne šole. Svoj lep govor je podprla z rekom: „Narod brez šole je narod brez bodočnosti!“

Predsednica Kren Anica je v daljšem govoru z živo besedo opisovala potrebo ženske organizacije za Maribor in okolico. Povdarjala je: da ima Maribor tako žalostno nemškutarsko lice, je mnogo krivo to, ker se je do sedaj zanemarjalo organizacijo slovenskih mariborskih žen in deklet. Začeti je treba, vstrajati ter v delu in boju iskati sreče za narod, za domovino! Pod bojno našo zastavo zbirajmo raztresene mariborske Slovenke, borimo se za svobodo slovenstva, za svobodo vere in doma našega. Povejmo sestram našim, da dandanes ni pot ženske le samo v cerkev, v trgovino in domu, ampak da se moramo tudi v javnosti pokazati.

Podpredsednica Braunerker Uršula pozdravi shod imenom magdalenske Dekliške zveze ter vabi zborovalke na prihodnji shod, ki se vrši v nedeljo, dne 28. aprila pri Sv. Magdaleni.

Žebot Marija povdarja, da je dandanes za naš narodni napredek neobhodno potrebna narodna vzgoja otrok. V krogih liberalne inteligence se vzgaja slovensko hčero v tujem, mnogokrat nemškutarskem duhu. Matere, vzgajajmo slovensko deco v slovenskem in krščanskem duhu.

Močnik Uršula navdušuje Slovenke k pogumu in odločnosti. Slovenski narod potrebuje dandanes mnogo odločnih narodnih žen in take naj vzgoji naša organizacija.

Rajpre Nežika pozdravi shod imenom mariborskih šivilj. Izvaja: Poštena slovenska šivilja lahko dandanes mnogo stori za slovensko in krščansko stvar. V naših delavnicah naj bodo na razpolago katoliški slovenski list in knjige, pa tudi naš jeziček moramo pri naših obiskovalkah rabiti za dobro reč. Klicala je: Mariborske slovenske šivilje, na plan!

Nastopile so še članice Dekliške zveze pri Sv. Magdaleni Sever Katarina in Vrabč Marija, prva z lepo deklamacijo, druga pa je navduševala zborovalke k vstrajnosti in napredku, ter končno Slana Katarina.

Govori so vsebovali mnogo novih misli, ženstvo se je samo izreklo, da hoče sodelovati pri veleva-

„Tu imaš, pa stori, kakor sem ti rekel, bodem že potem po Bastlu zvedel kako in kaj.“

Hotel se je zahvaliti gospodu za izkazano uslugo in jim čisto natanko povedati, kje da bode ravno imel kozliček, ki ga misli jim podariti, liso, toda gospod župnik so ga stiščali venkaj čez prag, rekoč:

„Le drugič pridi, ko bodem imel več časa, kozliča pa lahko daš Bastlu, saj te bode že on oženil.“

Nato je zapustil Oza župnišče in jo urezal naravnost proti Bastlu.

Prav nič ni bil hud na gospoda, dasi so ga tako naglo odslovili in še roke jim ni smel poljubiti; kajti dobro je vedel, da ima tudi Bastl, kar se ženskega vprašanja tiče, glavo na pravem mestu.

Meni nič tebi nič je stopil čez prag Bastlove gostilne, si naročil četrtinko vina, nato pa izvlekel iz žepa listič od gospoda župnika in ga pomolil gostilničarju Bastlu.

Bastl čita in čita, pa vedno nekako odmajuje z glavo, še le ko je prišel do besede „kic“, so se Bastlu posvetile oči.

Zadovoljno se je nasmehnil Ozu, trčil povrh z njim in mu naročil:

„Jutri, okoli enajste ure predpoldne boji pripravljen, bova pa stopila tja k mežnarju. Pa le lepo se „gor napravi“, da ne bodem „špota“ pobiral za teboj!“

„A — i — ja“, je odkimal Oza, „tistega pa ne, saj nisem tak ne.“

„Že dobro, že dobro“, mu je klical Bastl; „jutri ob enajstih“, ter odhitel na drugo stran med pivec.

Oza pa je bil zelo vesel, da mu gre vse tako po sreči, si ga privoščil na svoje in Lojzino zdravje še par četrtink, nato pa odmahal proti domu, da bi se za jutri vredno pripravil.

Domov grede je sanjal o zakonski sreči in se gugal sem ter tja; kajti popito vino mu je stopilo v prostorno glavo, tako da je pozabil med potjo misliti nato, kako se bode jutri oblekel. (Dalje prih.)

PODLISTEK.

Oza.

(Napisal Januš Golec.)
(Dalje.)

Vendar nekaj ga je zopet pograbilo za srce, da je odtegnil nogo in še parkrat premeril prostor pred župniščem, ter še enkrat dobro pretuhtal vse: kako bode gospodu roko poljubil, jih pozdravil in nagovoril.

Zarekel se je bil, da ne bode več kot trikrat stopil sem ter tja pred župniščem, pa je vendar še četrtič ponovil isto pot, nato pa zamahnil z roko, rekoč sam pri sebi:

„Snedli me vendar ne bodo, še udarili ne!“

Vzel je spodobno klobuk iz glave, potegnil petkrat s svojimi „tretarji“ po brisalniku, še enkrat prav krepko pljunil v kst in bolj na trdo potolkel po vratih. Trikrat mu je udarilo srce, predno je zaslišal krepki:

„Noter!“

III.

Kot bi iz jasnega vrezalo v Ozo, ravno tako ga je spreletel strah, ko je ugledal pred seboj gospoda. Ves dolgovezni govor, kakor si ga je bil namislil v cerkvi in s katerim je hotel obsipati gospoda župnika, je mahoma pozabil, celo temno mu je postalo v glavi in jezik mu je odrekel. Kratko malto, bil je tako zmeden, da je še pozabil na „Hvaljen bodi Jezus Kristus“ in na to, da mora gospodu župniku roko poljubiti. Stal je kot štor in gledal plaho, kot nekdo nove dveri.

Gospod župnik so pa tudi takoj opazili njegovo zadrego in ga prijazno ogovorili:

„No, no, Oza, kaj bodeš povedal lepega.“

Nič ni odgovoril Oza, ampak še bolj je zarudel in mesto odgovora vtaknil klobukove kraje v usta in jih začel obdelavati z zobmi.

žnem narodnem, izobraževalnem in organizatoričnem delu.

O ciljih in pomenu ženske organizacije sta tudi govorila državna poslance Gostinčar iz Ljubljane in dr. Korošec.

Predsednica je v sklepnem govoru pozivala zborovalke, naj bo sleherna vneta apostolka katoliške in slovenske misli in Maribor bo dobil zopet lepše lice.

Shoda so se udeležile tudi zastopnice flekliških zvez iz bližnje in daljne okolice. Zborovalke so bile zelo zadovoljne. Taki shodi naj bi se večkrat priredili.

Ponesrečen liberalni shod v Žetalah.

Že za dne 25. februarja 1912 nam je liberalno politično in gospodarsko društvo za šmarsko-rogaško-kozjanski okraj napovedalo po prijatelju celjskih pekov uredniku Spindlerju shod, ki pa se ni vršil, ker menda celjsko-liberalna kasa ni imela denarja, da bi poslala govornika. Ta velika sreča pa nas je doletela v nedeljo dne 24. marca. Shod se je vršil pri trgovcu in krčmarju Berlisgu. Govorit sta prišla kar dva: Spindler in Lesničar. Ob 9. uri zjutraj se je zbralo v prvi gostilniški sobi nekaj ljudi, ki prihajajo po navadi vsako nedeljo na frakelje šnopsa ali pa na borno župico. Ena dolga miza je bila polna tudi Hrvatov, delavcev, ki tukaj delajo švelarje in prihajajo k Berlisgu na hrano. Imeli so na mizi liter šnopsa. Več kot polovica poslušalcev je bila odločnih pristašev Slovenske kmečke zveze, ki so hoteli slišati, kako bodo celjski liberalci rešnico mačili. Izmed liberalcev in nemškutarjev je treba omeniti gajskega Šimeka, župana Antona Pekliča in župana Kolarja ter Kolarjevo rodbino in celi odbor liberalnega bralnega društva.

Za predsednika je imenoval Spindler gajskega Šimeka. Ta je bil ta dan slabe volje. Povedal je v pozdrav nekaj besed ter dal besedo štajerskemu uredniku najbrezvernejšega slovenskega lista „Slov. Nar.“ v Ljubljani, Lesničarju. Mlatil je po nemških in nemškutarskih okrajnih in občinskih zastopih, gotovo zaradi tega, ker vsi na shodu navzoči liberalni župani v svojih dopisih na urade le nemški dopisujejo in to ubogo nemščino strašno mrevvarijo.

Lesničar je govoril tudi o deželnem zboru. Pripoznal je, da imajo poslanci Slovenske kmečke zveze popolnoma prav, da so se uprli sovražnim Nemcem. Kaka hinavščina! Vsi liberalci so v svojih govorih in časnikih proti obstrukciji naših poslancev v dež. zboru, ker pa Lesničar ve, da je naše ljudstvo za obstrukcijo, zato je tako lepo zavil. O državnem zboru je tudi govoril, toda o njem ve presneto malo, za to mu je resnica pogosto ušla. Seveda je tudi strašno sladko govoril o davkih, ki jih mora kmet plačevati. Tega pa ni omenjal, da učitelji tudi hočejo na kmetov račun imeti velikansko zvišanje plač. Bil je odločno proti davku na žganje in pivo. Videl je namreč mnogo ljudi, ki so imeli frakelje pred seboj in tem se ne sme zameriti! Vina ni omenil, ker ve, da so naši poslanci še za sedaj preprečili ta davek. In kaj je še kvatil, se ne spominjam več. Končal je s takim navdušenjem in ginjenjem poslušalcev, da si je moral sam zaklicati: „živijo!“ Vsi poslušalci, tudi liberalci in nemškutarji, so bili tihi.

Drugi govornik je bil Spindler. Ta bi, kakor kaže druga točka programa v „Narodnem Listu“, moral govoriti o važnih gospodarskih vprašanjih. Pa njegov govor je bil sama politična čenčarija. Trn v peti mu je bil shod Slovenske kmečke zveze v Celju. Mislil je, odtod že ni bil nihče tam, zato smem o tem shodu govoriti liberalno. Bili so pa od nas na celjskem shodu štirje možje. In iz tega so naši ljudje najlepše spoznali, koliko se sme Spindlerju verovati. Spindler, ki je venčar v Celju doma, govori o stabi udeležbi na obnem zboru S. K. Z. ter omenja, da je dr. Krek rekel: liberalci so svinje!

Navzoči udeleženec celjskega shoda, kmet Jan. Vogrine, mu zabrusi v obraz: To je laž! Spindler se izgovarja: Tako je pisala „Straža“! Vogrine: Tudi to je laž! Ko mu nasproti odločnemu možu vse skupaj nič ne pomaga, govori o vojaških zadevah. Posebno nova ladija „Tegetthoff“ mu je v želodec. To menda zato, ker je bil slavní admiral Tegetthoff rojen v Mariboru, kjer so baje Spindlerja svojedobno iz gimnazije izključili. Tjasi, ki smo bili nekaj vojakov in ki ljubimo svojo Avstrijo in svojega presvitlega cesarja, smo se zgražali nad besedami urednika Spindlerja, ki je bil avstrijski vojak.

Najbolj pa je Spindlerju zoperna Slov. kmečka zveza, ki jo je dosledno imenoval samo Koroščevo stranko. Seveda Kmečka zveza je ni smel imenovati, ker bi se mu bilo potem slabo godilo, če bi ga ljudje razumeli. Govoril je tudi o nekem židu, ki je prišel v neko vas in si je s svojo gostilno in šnopom pridobil toliko premoženje, da so mu bili v krempljih vsi vaščani. Cela vas je bila pri tem zadolžena. Sinovi teh vaščanov pa so bili pametnejši in treznejši, kot njihovi očetje; bili so zelo skrbni, spoznali so veliko nesrečo, v katero jih je pahnila malomarnost njihovih očetov ter so zapodili žida iz vasi. To priliko si bomo dobro zapomnili. Marsikje na Slovenskem se je naselil krščen liberalni židov, ki eigani, goljufa, odira. Vse mu je dolžno. Upamo, da se bo povsod na Slovenskem naša mladina skrbno ogibala liberalnih židovov ter jim pokazala pot, po kateri so prišli k nam. Spindler, hvala lepa za na-

svet! Slovenski kmečki zvezi pa bomo žetalceni vedno do zadnjega zdihljaja zvesti!

To je tako približno bilo vse, kar se je na tem liberalnem shodu godilo. Bilo je medlo in zaspano. Brez navdušenja. Zanimivo pa je, kako strašno je segel veličastni shod Slovenske kmečke zveze v Celju našim liberalcem v želodec. Liberalci naj v Žetaleh več nikar ne hodijo! Naj si zapomnijo, da je laži-napredni, to je liberalni stranki v Žetalah že zdavnaj odklenkalo, če se bo znani liberalni agent, gajski Šima, tudi na glavo postavil. Vse nič ne pomaga! Naše ljudstvo je verno, pošteno in z brezvernimi liberalci noče imeti nič skupnega!

Posameznosti o tem liberalnem žetalskem shodu bomo poročali prihodnjič. Za danes še samo to omenimo, da vspeha nista oba govornika nobenega dosegla. Proti davkom je lahko govoriti in ljudi hujskati. Kako bi se ljudje mogli rešiti davka in ga zvišati, to nam naj povesta celjska modrijana. Tega pa ne vesta.

Da iz vsega tega snubljenja za narodno liberalno stranko v Žetalah ne bo nič, sta Spindler in Lesničar mogla spoznati iz klica, s katerim je bil shod zaključen: Živijo Slovenska kmečka zveza!

Politični pregled.

Cesar.

Kakor skoro vsake praznike, tako hoče naš cesar tudi letošnje velikonočne preživeti v družini svoje hčere Marije Valerije v Wallsee. Nameraval je odpotovati že danes dne 3. t. m. v jutro, a radi slabega vremena je potovanje preloženo. Če se razmere izboljšajo, bo potoval cesar jutri zjutraj.

Fran Ferdinand.

Prestolonaslednik Fran Ferdinand je hipoma zapustil Brioni, kjer je bival na oddihu, in je na potu v eden svojih gradov. Ne ve se sigurno, ali bo šel na Tirolsko v Artstetten, ali v Konopisch. Spravlja se to prekinjenje prestolonaslednikovih počitnic v stik z zamotanim političnim položajem.

Med potom se je ustavil prestolonaslednik v Gorici. Ob 4. uri popoldne se je pripeljal Franc Ferdinand z družino in spremstvom v Gorico, kjer je ostal do 7. ure zvečer, ko se je odpeljal z brzovlakom na Dunaj. V Gorici je pri prihodu in odhodu govoril z nam, svetnikom Rebekom.

Stavka rudarjev.

Poročila, ki jih prinašajo razni listi o stavki rudarjev, si zelo nasprotujejo. Velja to o stavki na Češkem, kakor tudi o stavki na Angliškem. Po socialdemokratskih glasovih je povsod položaj za slavljujoče najugodnejši, po drugih poročilih zopet vse gibanje ponehuje in ne bo doživela stavka zaželjenega vspeha.

Iz Mosta na Češkem se poroča, da so imeli dne 1. t. m. zastopniki tamošnjih rudnikov sejo, v kateri se je sklenilo zvišati rudarjem mezdo, če le-li zovet pričnejo z delom najkasneje dne 4. t. m. Iz Prage se z dne 2. t. m. piše naslednje: V celnem stavkajočem okraju se je položaj izboljšal. V vseh revirjih vlada mir. Lastniki rudnikov so se odločili za izboljšanje mezde. V Kladnem in okrožju so nastopile normalne razmere. Iz Mosta se načelje javlja od večerj dne 2. t. m.: Centralni stavkovni komite severno-češkega rudarskega delavstva je sklenili priporočati v jutrišnjih zborovanjih sprejem povišanja mezde, ki so ga sklenili lastniki rudokopov. S tem se smatra stavko za končano.

Po vesteh iz Angleškega je tam stavka tudi v nazadovanju. V južnem Walesu je že večina delavcev za delo. Nasprotno pa je na Zg. Angleškem še vedno navdušenje za stavko.

Ogrsko.

V ponedeljek se je Khuen predstavil parlamentu ter izjavil, da je le zaradi namere kraljeve, da odstopi, pustil pasti resolucijo. Justhova in Kossuthova stranka sta naznanili, da bosta brambne predloge obstruirala naprej. Khuen je torej tam, kjer je bil, zraven pa je mnogo škodoval s svojim ravnanjem kralju in prestolonasledniku.

Čuvaj — kraljevi komisar.

Hrvaško se hoče zopet osrečiti z neopravičljivim političnim nasiljem. Listi vedo poročati, da bo imenovan ban Čuvaj kraljevim komisarjem. To bi ne pomenjalo ničesar drugega, kakor da se je odločila ogrska vlada z vsemi sredstvi zatreti odpor proti mažarskemu režimu. Kraljevi komisar bi naj vodil nove volitve v sabor in potem, če bi bilo treba, brez ljudskega zastopstva upravljal deželo. Pomenjalo bi tako imenovanje vrhunec nasilstev, ki si jih dovoljuje ogrska vlada napram Hrvatom. Dvomimo pa, če bi Mažari s tem sredstvom dosegli svoj cilj. Ljudstvo, ki se zaveđa svoje samostojnosti, ki stoji v tesno sklenjenih vrstah v boju proti svojemu sovražniku, se ne da podjarmiti s kraljevimi komisariji.

Češko-nemška pravna pogajanja.

Češko-nemška pogajanja ob se vršila zadnje dni zopet v Pragi, ker se na Dunaju niso mogli zediniti radi službenega jezika avtonomnih uradov. Čehi hočejo, da je vsak avtonomen urad primoran sprejemati dopise v obeh deželnih jezikih. Nemci so za enojezičnost in zahtevajo, da se vsi drugojezični dopisi vpošiljajo na deželni odbor v prestavo. Poroča se, da se je grofu Thunu posrečilo dobiti formulo, po kateri bi se to vprašanje za obe strani ugodno rešila. Mladočeška stranka je izvolila mesto umrlega dr.

Škarde svojim predsednikom dr. Kramara. Pričakovati je, da bo od sedaj mladočeška politika še bolj vihrava.

Delegacije.

Predsednik avstrijske delegacije poslanec Dobernig naznanja, da bo koncem aprila krajše zasedanje delegacij, v katerem se bo rešilo proračunski provizorij. Skušalo se bo tudi omogočiti za tem normalno zasedanje delegacij, kar bi bilo z ozirom na notranje in zunanje politična vprašanja po Dobernigovem mnenju zelo želeli. Vse je odvisno od razvoja razmer na Ogrskem.

Raznoterosti.

Veliki teden v Mariboru. Sveti obredi velikega tedna se vršijo v stolni cerkvi v Mariboru po naslednjem vsporodu:

Na veliki četrtek se začne cerkveno opravilo ob 9. uri popoldne: slovesna pontifikalna maša, blagoslovljenje olja, obhajilo duhovnikov, umivanje nog. Zvečer ob 6. uri litanije o Kristusovem trpljenju.

Na veliki petek se začne služba božja ob 8. uri zjutraj. Proti 9. uri češčenje sv. Križa in prenešenje Najsvetjšega v božji grob. Popoldne ob 5. uri zadnja postna pridiga, križev pot in litanije o Kristusovem trpljenju.

Na veliko soboto ob 8. uri zjutraj blagoslovljenje ognja in krstne vode in slovesna maša. Popoldne ob 6. uri slovesno vstajenje s procesijo in Te Deum.

Na velikonočno nedeljo ni rane pridige. Ob 6. uri zjutraj tiha sveta maša, blagoslovljenje velikonočnega jagnjeta, ob 7. uri sveta maša z blagoslovom, ob 10. uri pridiga in pontifikalna sveta maša. Po slovesni pontifikalni maši podelijo prevzvišeni gospod knezoškof apostolski blagoslov s popolnim odpustom.

Umivanje nog v stolnici. Prevzvišeni gospod knezoškof bodo letos na veliki četrtek izvršili pomenljivi obred umivanja nog na 12 starčkah, katerih imena so: Mihael Zechner (89 let star), Franc Bračko (78), Jurij Veranič (77), Ignac Hutter (77), Janez Kramberger (76), Janez Zechner (74), Janez Kolar (73), Anton Prikl (71), Matija Maresch (71), Matija Eiletz (70), Štefan Merkun (77), Štefan Vabič (73). Skupna starost imenovanih znaša 915 let.

Slovesno vstajenje v mariborskih cerkvah. Velikonočno soboto ob 5. uri popoldne pri Usmiljenih sestrach, ob 4. uri pri Sv. Magdaleni, ob 4. uri pri šolskih sestrach, ob 5. uri pri Franciškanah, ob 6. uri v stolnici, in velikonočno nedeljo ob 5. uri zjutraj pri Sv. Jožefu v Studencih.

Iz sodne službe. Deželni sodni svetniki dr. A. Roschanz v Celju in Herman Duda ter dr. Quirin v Gradcu so imenovani dež. sodnim nadsvetnikom. — Deželno sodni nadsvetnik Adalbert Kotzian v Celju je imenovan za deželno-sodnega nadsvetnika pri višjem deželnem sodišču v Gradcu. — Državni pravdnik dr. Anton Rogina v Novem mestu je imenovan za deželno-sodnega nadsvetnika v Novem mestu.

Iz šole. Nadučitelj Franc Kresnik v Brežicah je prestavljen na ljudsko šolo v Vojnik trg, nadučitelj v Vojniku Jožef Serneč na Težno in nadučitelj na Težno Ignacij Löschnigg v Brežice mesto. Definitivna učiteljica v Wieselsdorf Hedvika Pösch, ki je bila do sedaj začasno na ljudski šoli v Vojniku, je imenovana definitivnim učiteljicam v Vojniku. Dalje so imenovani: Provizorična učiteljica pri Sv. Ožbaltu ob Dravi Ivana Ostermann za učiteljico na Muti, nadučitelj pri St. Lovrencu nad Eibiswaldom Franc Horvath za nadučitelja na nemški šoli v Hrastniku; privatni učitelj v Hrastniku Reinhardt Krenn za učitelja na nemški šoli v Hrastniku; provizorična učiteljica v Slov. Bistrici Rene Gottlob za učiteljico v Slov. Bistrici mesto in nadučitelj Anton Kukovič na Polensaku za nadučitelja na Črešnjem. V stalni pokoj je vstopil učitelj Anton Klajnsček na Hajdinu.

Iz pošte. Poštni nadoficijal Jakob Novak v Mariboru je imenovan poštним kontrolorjem ravno tam. Imenovani so: stražmojster Anton Serapin za poštneega adjunkta v Celju, podčastnik Jožef Flucher za poštneega oficijanta v Beljaku I in stražmojster Fr. Kos za Ljubno na Zg. Štajerskem I.

Karol May. V Draždanah na Nemškem je umrl preteklo soboto znani nemški pisatelj mladinskih spisov Karol May.

Pohvaljeni orožniki. Deželno orožniško poveljstvo v Gradcu je orožnikom Josipu Knezu, Srečkotu Slatarju in Pavlu Zupanu priznalo pohvalne dekrete za trudapolno vneto pri izsledovanju nekega roparja. Tudi orožnikom na Slatini so bili priznani pohvalni dekreti za njihov trud in prizadevanje, da se je zabiložilo razširjenje živinske bolezni na gobcu in parkljih.

Roma locuta est. Dr. Kukovec je na veržejskem shodu odločil hudo preporno točko med liberalci, kdo je kriv nedelazmožnosti štajerskega dež. zbora ali Wastian ali slovenski poslanci. Razsodil je, da slovenski poslanci. Čudno, da so sploh veržejski volilci poslušali klobasarije Kukovecove o pogajanjih za deželni zbor, kajti oni vedo vsaj toliko o pogajanjih, kot Kukovec, ki je edini poslanec, za katerega se pri pogajanjih ni živi krst brigal. Svoje znanje o njih zajema iz liberalnih nemških listov, odtod njegova neumna in neresnična sodba. Na liberalnem shodu v Veržejju je govoril tudi sladkomili bučečovski nad-

učitelj Cvetko. Čisto novo je bilo, da je Kukovec storil kaj zaradi pašnikov. Napisal je en papir ter ga izročil deželnemu glavarju, to je bila vsa njegova skrb. Liberalne zaupnice so poceni.

Liberalci bodo začeli v Ljubljani izdajati slovensko „kulturno“ revijo „Napredna misel.“ Tudi liberalci so prišli do spoznanja, da „Svobodna misel“ tudi s svobodomiselnega stališča ni na svojem višku in zadošča k večjemu konfuznim glavam liberalnega učiteljstva. Vabilni listi zapirujejo, da bo nova revija odločno zastopala ideje napredne kulture. Na to kulturo je slovenski svet račoveden, kajti do sedaj pri naprednjakih nismo videli kulture.

Hochenburger-Pittreich. Hochenburger se muči te dni v Gračcu, kjer ima konference s Pittreichom. V sodnih krogih, v nemških in slovenskih, se splošno priznava, da vpliva Pittreich skrajno slabo na justičnega ministra. Tudi Nemci imajo proti Pittreichu svoje pritožbe, seveda se sučejo one v drugi smeri nego naše slovence. Pittreich je tudi oni, ki je določil poseben ključ za sprejem absolviranih juristov v sodnijsko prakso. Na Koroškem se ne sme sprejeti noben Slovenec, na Štajerskem in Kranjskem le gotovo število. Kako se taki ključji vjemajo z državnimi osnovnimi zakoni, posebno ekskluzija Slovencev iz Koroške, to zna samo Pittreich in njegov pokrovitelj Hochenburger.

Demonstracije v graškem gledališču. Znana Exl-ova igralska skupina je dne 1. aprila predstavljala v Francovem gledališču šaloigro „Das Gnadenbild“, v kateri se smeši zaupanje v Marijino pomoč in sploh hudo žali verski čut. Katoliški krogi so zahtevali, da se prepove predstava te igre, a grof Clary je znan po svoji bojazljivosti in si tej želji ni upal ugoditi. Vsled tega so bili prizadeti krogi prisiljeni, da se sami branijo, v kolikor morejo, pred zasramovanjem svojih verskih čustev. Pri predstavi so ob delikatnih prizorih žvižgali, kričali in razbijali, tako da se je morala predstava prekiniti. Policija je naredila red, a ne med igralci, ampak med onimi, ki so se morali braniti pred zasramovanjem. Tudi k temu gledališču prispeva dežela, ki je vendar po svoji veliki večini dobro katoliška.

Nemške drznosti. „Mir“ piše: Celovski kolo-dvorski škandali se ne ponehujejo. Nedavno zahteva slovenska stranka pri oddelku za državno železnico v Celovcu v vsej dostojnosti tri vozne listke do Trsta. Komaj šoli odrasla blagajničarka se čuti poklicano, s prezirljivim posmehom „hanslati“ slovensko stranko s pridržanjem listkov in z neumnim povpraševanjem: „Bas ist das?“ Le s pomočjo neke zraven prišle Ljubljankanke, ki je tolažila s svojim „kuhel-tajčom“, se je posrečilo imenovani stranki, priboriti si za denar zaželenih vozni listkov. Na mleč-nobizih frajlicah torej sloni v Celovcu vsa nemška čast na celovškem kolodvoru! Pripomniti je treba, da je dotična stranka v Gorici in Trstu brez najmanjše težave dobila vozne listke na slovensko zahtevo. Nadalje je bil pisec tega sam očividec v Celovcu pred tenom dni, ko sta dva Laha na laško zahtevo, pravzaprav bolj s kazanjem nego z zgovornim prejela listke. Tako sedaj pa svet še naprej trdi, da je Slovenec izzivalec, ako na svojih tleh zahteva za svoj denar v svojem jeziku vozni listek.

Odvetnik defraudant in požigalec. Dr. Frieda, odvetnika v Slatini na Hrvaškem je nekdo naznačil, da je defraudiral denar svojih klientov. Sodišče je zapečatilo Friedovo pisarno. Ko je dne 29. marca sodnijska komisija hotela iti v pisarno, da izvrši preiskavo, je opazila, da so bili uradni pečati potrgani. Vse najboljše stvari so bile odnešene, na tleh so bili sledovi poizkušenega zažiga. Dr. Fried je pobegnil. Sodišče je izdalo za njim tiralice.

Za „Slov. Stražo“ je nabral gospod Matija Vrbanjšček za velikogočno pisanko čez 600 obrabljenih znamk. Hvala lepa!

Štajersko.

Ruše. Neki obrtnik, dober liberallec, je ribil dne 19. sušca 1912 ob potoku Bistrica proti Logu. Dotični posestnik ga je opozoril, da se naj umakne z njegovega travnika. Pa predno je odšel, je bilo še treba pokazati svojo liberalno oliko. Zgati je začel z revolverjem. Dogodek pride najbrž pred sodnijo.

Fram. V sredo po veliki noči se vrši tukaj veliki živinski sejem. Kupci se uljudno vabijo, ker je pričakovati, da se prižene na ta sejem obilo lepe živine.

Pragarsko. V ponedeljek predpoldne se je na naši postaji ponesrečila Ivana Pezdček, žena železniškega delavca v Studencih. Na vseh štajerskih postajah ključje sprevodniki smer vlaka le v blaženi nemščini. Ker pa nesrečnica ne razume niti besedice nemški, torej tudi ni razumela, v katero smer odpelje vlak, je vstopila v kriv vlak. Še-le, ko se je jel vlak pomikati, ji je bilo jasno, da se pelje v nasprotno smer. Skočila je iz kupeja in je s tako silo padla ob tla, da so jo težko ranjeno spravili z rešilnim vozom v bolnišnico. Tudi ta slučaj priča dovolj jasno, da je tudi to nezgoda zakrivilo sistematično zapostavljanje našega jezika.

Konjice. Bralno društvo v Konjicah priredi na velikonočni ponedeljek (dne 8. aprila) po večernicah, ob 4. uri popoldne, veselico v telovadnici. Vspored: 1. Pozdrav in predgovor k igri. 2. Zanimiva ljudska igra „Majla pevka“ z mišnim petjem v petih dejanjih.

3. Petje: Venček narodnih pesmi za triglasni ženski zbor. Fr. Kimovec. 4. Delitev pisanke: Vsak dobi pisanko in sicer zastoj. Med odmori svira godba. Vstopnina: sedeži po 1 K., stojišča po 40 vin. Prireditelj se vrši tudi pri slabem vremenu.

Ranče. V nedeljo dne 31. sušca t. l. je nastal v neki krčmi pod vejo v Rančah med fanti tepež, pri katerem so štirje fantje 20letnega viničarskega sina Karola Gugelna na tla vrgli in ga pretepali. Eden ga je celo z nožem po lici vdaril in ga težko ranil.

Smarje. pri Jelsah. Občina Smarje okolica je v seji občinskega zastopa dne 17. prosinca t. l. enoglasno sklenila slovensko uradovanje. Sklicevaje se na člen XIX. državnih osnovnih postav, nadalje na odredbo državnega sodišča od dne 3. julija 1906, št. 264, in na dejstvo, da župan ni več nemškega jezika, se je ta sklep javil okrajnemu glavarstvu Celje z zahtevo, da dobiva občina le slovenske dopise od raznih uradov. C. kr. okrajno glavarstvo v Celju pa je z odlokom od dne 18. sušca t. l. ta sklep kot nepostaven razveljavilo, ker je baže občina svoj delokrog prekoračila. Ker je pa ta odlok brez dvoma nepostaven, sta poslanci dr. Fr. Jankovič in dr. Iv. Benkovič v seji dne 29. sušca ministrskega predsednika interpelirala in zahtevala, da se naj uradi v občevarju s slovenskimi občinami poslužujejo le slovenskega jezika, ker se z nemškimi dopisi povzročujejo nepotrebni stroški in se rešitev posameznih aktov na ta način zavlačuje.

Celje. Cerkvena glasba v Marijini cerkvi. Na velikonočno nedeljo ob 9. uri popoldne se bo do pe le sledeče skladbe: Tantum ergo od Jos. Weiß, maša na čast blaženi Devici Mariji lavretanski od V. Goller, op. 25, (na željo obiskovalcev Marijine cerkve se ponovi) Regina coeli, od Jos. Gruberja, op. 217a in po sv. maši še slovesna velikonočna pesem: „Kristus je vstal“, od Jos. Gruberja, op. 70. Petje se bo spremljalo z orglami in godali. Na velikonočni ponedeljek se bodo pele nove velikonočne pesmi od Maks. Welcker, op. 25 in Jos. Gruberja, op. 70 in 160, pod vodstvom mestnega farnega organista gosp. Karola Bervarja.

Celje. Še le danes so začeli liberalci lagati v listih o volitvi župana v okoliški občini, a še vedno niso prišli popolnoma do sape, tako jih je iznenadil padec dr. Božiča. Pade pri različnih volitvah bi že lahko iztreznili dr. Božiča, a še vedno je sridit liberallec. Ker še liberalci gotovo niso izbruhali vseh laži, še počakamo z odgovorom do prihodnje številke.

Gornjigrad. Tukajšnje katoliško izobraževalno bralno društvo priredi drugo nedeljo po veliki noči dne 21. t. m. gledališko predstavo z dvema prekrasnima igrama. Vspored bo pravočasno objavljen. Vsa sosedna katoliška izobraževalna bralna društva prosimo, da ta dan ne prirejajo kakšnih gledaliških predstav. — Odbor.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Tukajšnje bralno društvo priredi na velikonočni ponedeljek gledališko predstavo „Na smrt obsojeni.“ Kdor je že igro čital, si jo bo gotovo tudi na odru ogledal. Igra predstavlja zatiranje Slovencev, oziroma slovenskega jezika, na Koroškem. Vsobored: Tamburanje, petje, potem gledališka igra „Na smrt obsojeni“ v treh dejanjih. K prav obilni udeležbi vabi uljudno — društveni odbor.

Novacerkev. Ker so znani obrekovalni listi že mnogo pisarili o tem, da nas je nagloma zapustil naš častiti gospod kaplan, je pa treba očitno povedati tudi vzroke. Naši profesijonelni obrekovalci pač nimajo drugega posla in čutijo kot svojo življenjsko potrebo, hujskati proti naši duhovščini, isto psovati, zasramovati in blatiti, kjer in kedaj le morejo. Že o prejšnjem kaplanu so raznesli tako podla obrekovanja, da je bil isti naravnost prisiljen, tirati obrekovanje pred sodnijo, kjer so dobili zasluženo občutno kaznen. Zopet drugega kaplana so pa ti obrekovalci z mačjo muziko pregnali od nas, kajti ni bil vajen poslušati surovosti te sodrge. Da bi se pa tudi ta izognil enakim surovostim, je rajše prej odšel. Vsa krivda naših razmer pa zadene le obrekovalce in zasramovalce naše duhovščine — to je sodba vseh naših faranov.

Trbovlje. Na velikonočno nedeljo ima skupina J. S. Z. po večernicah sestanek v Društvenem domu. Ručarji, pridite v obilnem številu!

Trbovlje. Slučajno sem dobil danes „Zarjo“ od dne 28. marca v roke. V uvodnem članku najdem ime Benkovič, zanimalo me je, kako zopet ta klepetulja obira našega poslanca dr. Benkoviča. Čitam dalje, ter opazim, da dotičnemu dopisunu ni bilo po volji, da je sklical gospod poslanec dne 24. marca rudarski shod v Trbovljah. Dr. Benkovič je že tako draginja naredil, sedaj naj pa še rudarje črbi na svojo stran, potem smo pa fuč. Čitam dalje to klepetuljo, razvidim, da je hud poper za rudeče voditelje, ker se je gospod poslanec dr. Benkovič v državnem zboru zavzel za rudarje ter povedal, kako se mora rudarjem zakonito zasigurati plača, nadalje da se jim naj da prosta svečava pri delu in razne druge potrebščine. O ti uboga klepetulja! Sedaj bo pač konec vaše hozane, sedaj naj še volitve pridejo in zopet bo vaš rudeči kandidat propadel, kakor je dolg in širok. Rudečkarje pošteno skrbi, kaj jim bo začeti, ako bo gospod poslanec dr. Benkovič tako za rudarje skrbel, ker potem je konec farbarije, rudarji bi bili potem zadovoljni in rudečkarški kfešt je proč! V rudečem taboru se v enomer kriči: „Le organizirajte se in prinesite nam svetlih kronic!“ Na stoti-

ne delavstva drvi na shode, ker mislijo, da se jim bo res kaj pomagalo. Toda ti rudeči voditelji le hočejo, da bi se delavcem ne godilo dobro, ker le tako dolgo bodo imeli tudi dosti pristašev. Ako bo pa enkrat zadovoljen rudar, potem ne bodo imeli ti rudeči voditelji kruha in bo treba kramp ali lopato v roke vzeti. Klepetuljo jezi, ker se ravno dr. Benkovič za rudarje zavzema. Razsodno delavstvo bo uvidelo, da je zlobno, če rudeči voditelji ruvajo zoper delovanje dr. Benkoviča. Oni nočejo, da se ubogim rudarjem kaj izboljša, in peče jih, da je zboljšanje dosegel ravno dr. Benkovič. Krščanski delavci, ki še nosite verski čut v svojem srcu, proč od rudečega tabora! Rudeča garda je le zgolj politična farbarija in zlobno hujskanje zoper plodonosno delovanje naših zaslužnih slovenskih poslancev.

Sv. Frančišek v Zgornji Savinjski dolini. „Narodni List“ zopet kvasi o našem katoliškem bralnem in izobraževalnem društvu. V omenjenem članku premlevala tukajšnji dopisnik svoje liberalno-lažnjive budalosti, katerih je zmožen edino le on. Vse, kar piše, je zlagano. Vidi se pač, da Ti je društvo trn v peti. Mogoče se boš pa polagoma privadil. Samo to še Ti povem, da kadar misliš kaj pisati v „Narodni List“, poglej tudi v liberalno-učiteljske vrste našega okraja, tam bi se lahko mnogo gradiva nabralo, na pr. o Kelčevem in Kocbekovem sinu.

Središče. Liberalni „misijon“ so obhajali središki Sokoli in z njimi vred tudi drugi liberalci na Jožefovo popoldne pri goslinčarjih Zidariču v Središču. Njihove liberalne pridige je vodil nam že dobro znani Alojzij dr. Kukovec s pomočjo še dveh drugih liberalcev, ki sta tudi spregovorila par besed v povzdigo srediških naprednjakov. Eden je bil tako izvrsten govornik, da ni znal niti prav govoriti, še manj pa kaj lepega povedati. Pa vendar naših naprednjakov to ni motilo, oni so zadovoljni, če je le liberallec, drugo jih ne briga. Poslušalci so poslušali z izbuljenimi očmi, z odprtimi ustmi in ušesi ter so pazili na vsak migljaj govornikov, ki so govorili, kakor je bilo rečeno, samo resnico. Seveda, ko bi bil navzoč vsaj en mož katoliškega mišljenja, bi se pač ista resnica spremenila deloma v neresnico, deloma pa v nelepe liberalne naerte. Opazujemo že nekaj časa, da naši liberalci niso nič kaj zdravi, vzrok njihove bolezniti tiči brzkone v možganih, kar priča njihov slab razum. Kar slišijo v cerkvi, tisto spoznajo za laž in hinavstvo, kar pa izblekne kje kake liberalček, tisto pa je sama sveta resnica. Prav posebna uganika, ki si jo ne moremo na noben način rešiti, nam je postava (ne vemo, ali je samo v Središču, ali tudi drugod), namreč ta, da smejo šolarji pristopiti k sokolskemu društvu, k orlovskemu pa ne. Zato prosimo pojasnila, in sicer naše učitelje, zaradi te stvari. Nadalje prosimo za odgovor sokolskega predsednika, ali je odposlal pred kratkim časom svoje odposlance samo na beračijo, ali pa zato, da so s svojim vzornim obnašanjem pokazali, iz kake družbe da so? Mi sicer ne bi znali, kaj je to za ptičke, ko pa so začeli preganjati pasji zarod po cesti in žaliti stare ljudi, ki so vredni svojega poštenja, potem pa smo precej spoznali, da je to sad liberalne vzgoje. Svetujemo vam, da drugikrat greste sami beračiti, da ne boste mučili s tem otrok, katere rajši naučite spoštovati stare ljudi. Odgovor pa nam blagovolite poslati v „Stražo“, ne pa v „Narodni List“, ker s tem se mi ne pečamo.

Kranjsko.

Ljubljana. V seji dne 29. sušca kranjske trgovske in obrtne zbornice se je vršila volitev predsedstva in odsekov. Tudi to pot so se liberalci združili z nemškutarji. Zborničnim predsednikom je bil izvoljen svetnik Knez, podpredsednikom pa Nemec Pammer. V obrtni odsek so bili izvoljeni Schrey, Stare, Rohrmann, Ogrin in Pammer. V trgovski odsek Urbani, Mejač, Knez, Podlesnik in Gassner. V prometni odsek pa Lenarčič, Perdan, Hribar, Ložar in dr. Ambroschitz. Liberalci so v lepi slogi z nemškutarji spravili srečno v odseke vse svoje in nemškutarske odbornike! Liberalca povsod vleče srce k nemškutarjem!

Primorsko.

Pulj. Te dni je bilo v našem mestu mnogo hišnih preiskav. Rezultat vseh v zadnjih dneh izvedenih hišnih preiskav je bil ta, da so v soboto ob 7. uri zvečer zopet aretirali štiri osebe, ki so zvesto služile kamori. Imena teh novih gostov tukajšnjih sodnijskih zaporov so: inženir Borri, nadzornik občinskih cest Polla, nečak poveljnika ognjegascv Polle, nadstražnik delavcev plinarne Brozina in uradnik mestne plinarne Pressil. Aretacijo teh oseb je odredila sodnija. Prvi trije so kamoraši, zlasti inženir Borri je dobro poznat izza volitev. Nadzornik cest Polla je največji lenuh, nameščen je bil samo le na škodo občine po protekciji. Pressil je tudi zastilec gesla „dolce far niente“ in velik kamoraš. Edini Brozina je Slovenec iz Podgrada. Sicer v službi kamore, a se je zadnje čase še precej taktno obnašal. — Pričakujejo še nadaljnjih aretacij.

Listnica upravnštva.

Puščavnik iz Raške. Dva dopisa priobčujemo, tretji pa ne pride, ker je v tej obliki premalo oster. Pozdravljen.

Lepa hiša na lepem prostoru v sredi vasi v Rušah je naprodaj. Pripravna za kakšnega penzionista, pa tudi za rokodelca. Več se izve pri posestniku Francu Repolusku, števil. 17 v Rušah. 96

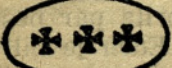
Gostilna

in nekaj čez 20 oralo v posestvu v dobrem stanju, gostilna ob veliki božji poti, dobro znana in priljubljena, se proda. Cena 40.000 kron. Lahki plačilni pogoji. Več pove upravništvo Straže. 97

Slikarski pomočniki

dobijo takoj delo za celo leto pri Janko Horvatu, slikarju v Ljutomeru. Prejme se tudi učenec iz poštene hiše. 86

Le pristna s to le 61

varstveno znamko

Rösler-jeva

voda za zobe

je najboljša za zobe.

Dobi se povsod.

Sfleklenica 72 h.

Gostilna

z gospodarstvom vred, blizu Maribora, ob okrajni cesti, popolna koncesija, žganjetoč, trafika, posestvo arondirano, se radi rodbinskih razmer takoj zelo poceni proda. Cena le 14.000 K. Več pove upravništvo tega lista. 92

Zahvala.

Povodom krute smrti nepozabne in prelube mame, tašče in stare mamice, gospe

Terezije Šentak,
roj. **Fröhlich,**

izrekamo prečastiti duhovščini, slavnim društvom in drugim korporacijam ter vsem sorodnikom, prijateljem in znancom za izražena sočutja, za krasne vence in mnogobrojno spremstvo k večnemu počitku najiskrenejšo zahvalo.

Vransko pri Celju, dne 2. aprila 1912.

Žalujoči ostali.

Otvoritev trgovine!

Uljudno javljam, da sem otvoril s 1. aprilom 1912 v hiši gospoda Karola Jarčiča na novem Glavnem trgu v Mariboru

trgovino s steklom, s porcelanom in z okvirji za podobe.

Vsled svoje mnogoletne prakse v trgovini gosp. J. Melzer-ja v Mariboru, sem v prijetnem položaju, da zadovoljim v vsakem oziru cenjeno občinstvo. Zagotavljam realne postrežbe in solidnih cen, prosim obilnega obiska in biležim z odličnim spoštovanjem

IVAN DEŽMAN.

Volneno blago

za ženske obleke najnovjše in najcenejše pri

Druškovič-u, Slovenj-gradec.

Pridobivajte naročnike!

Le Maribor :
Glavni trg 19.

Zapovrstne slike!

Le Maribor :
Glavni trg 19.

12 kom. fotografičnih slik od vsake osebe le 60h
Izpeliava najfinejša, 10letno jamstvo.

Slika se vsak dan, ob nedeljah in praznikih ob 8. ure zjutraj do 9. ure zvečer le ob umetni razsvetljavi; vremenski vpliv izključen. — Ker se ta redka prilika nudi le nekaj mesecev, se priporočam v mnogobrojni obisk. — Ime moje trdke naj se ne zamenja z onim v Gornji gosposki ulici.

IVAN WALSA, fotograf, Maribor Glavni trg 19.

Vino **belo in rudeče,** novo in starina, zajamčeno pristna biželske vina, prodaja in razposilja v množini od 56 lit. naprej **Janez Kovačič,** gostilničar Melje 85 p. Maribor. 101

Gostilna

v živahni ulici v Mariboru, blizu kolodvo-
ra, obstoječe iz dveh pritličnih hiš, ena za
gostilno in ena za stanovanje, prva ima 2
gostilniški sobi, kuhinjo, shrambo za jedi-
la, sobico, shrambo za meso, lep vrt za go-
ste s kegljiščem, z gospodarskim poslopjem,
hlevi, zelo velik vrt za zelenjavo, sora-
di rodbinskih razmer takoj
proda. Gostilna je stara, na
dobrem glasu in dobro iduća.
Kapitala je treba 30.000 K, ostalo lahko o-
stane. Več pove upravništvo tega lista. 91

Franc Pleteršek
Maribor, Koroška
cesta 10. pohištva

Bogata zaloga poliranega, medlo poliranega
pohištva iz trdega in mehkega lesa za spalnice,
obednice, za kuhinjsko pohištvo, zaloga divanov,
podstavk, žimnic, stolov in ogledal, otročjih po-
stelj iz železa po zelo nizkih cenah. 83

Jožef Pfeifer tovarna poljedelskih
in kmetijskih strojev

livarna za železo in medenino v
Hočah (Kötsch) pri Mariboru
priporoča **travniške brane in**
druge kmetijske stroje ::

Zahtevajte cenike brezplačno in poštne prosto.

Ni treba si glavo tretji!

Najboljše špecerijsko blago,
zanesljiva kaljiva vsakovrstna
semena

voščenih in drugih vrst sveč,
dobivate zajamčeno solidne postrežbe pri
staroznani trdk

Milan Hočevnar Celje
tik farne cerkve.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica števil. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4 $\frac{1}{2}$ %,
proti tri mesečni odpovedi po 4 $\frac{1}{2}$ %. Obresti se pripisujejo
h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne
knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih
obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so pošto
hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni
davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po
5%, na vknjižbo sploh po 5 $\frac{1}{4}$ %, na vknjižbo in poroštvo
po 5 $\frac{1}{2}$ %, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na
zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih
zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitve go-
tovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 K. Prošnje za
vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopold. in vsako
soboto od 8. do 12. ure dopoldne, izjemši praznike. V urad-
nih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. uri dopoldne
in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Narodnoobrambni Vestnik

Slovenci in Slovenke, spominjajmo se 50 letnice smrti slovenskega apostola Antona Martina Slomška!

„Naših prednikov vrlih častiti spomin,
je živelj narodnega duha.“

Anton Martin Slomšek.

Dne 24. septembra leta 1862. ob deveti uri zvečer je, da govorimo s takratnimi „Novicami“, „kakor strela z jasnega neba nenadoma žalostna vest iz Maribora udarila domovino“ — zatisnil je svoje oči v 62. letu svoje starosti prvi knezoškof lavantinski Anton Martin Slomšek. Narod slovenski od Mure do Save, od koroške do ogrske meje je bridko jokal. Ko so zvonovi zapeli žalostno pesem pri farnih cerkvah in podružnicah, je ljudstvo bežalo v cerkve in med solzami se priporočevalo priprošnjam Antona Martina Slomška, „kajti pokojni vladika Anton Martin Slomšek“ — tako je govorilo ljudstvo — „bili so nam pravi **apostol!**“ In Davorin Terstenjak je takrat pred 50 leti, ko je Slovencem javljal smrt moža, „ki ga domovina prišteva najljubšim sinovom svojim in vladikom v najžlahtnejšem spominu“, zapisal našim očetom, nam in zanamcem:

„Slovenski narod, ti pa ne zabi Njihovih lepih nauk; blaženi duh Njihov pa naj nad narodom slovenskim čuje in bdi, da bode si svest zmirom živo svoje narodne vrednosti, poln blagega narodnega ponosa, kakor so bili rajni slavni cerkveni vladika in neumrljivi rodoljub slovenski Anton Martin Slomšek.“

Ob 50 letnici smrti Antona Martina Slomška naj stopi zopet živo pred oči ljudstva veliki pomen tega moža za probujo našega naroda in za naš narodni razvoj. Vredno se delo Antona Martina Slomška pridružuje delu sv. Cirila in Metoda, bil je pravi apostol Slovencev v naši najkritičnejši dobi. Kar sta bila Slovencem sv. Ciril in Metod v prejšnji dobi, to je bil Anton Martin Slomšek v novi dobi. Prve njegove besede narodu so bile s prestola lavantinskih škofov: „Bratje in sestre moje! **Slovenec bom Slovencem umne besede iz ljubezni matrne govoril v slovenskem jeziku, katerega je tudi sv. Duh apostolom govoriti dal.**“

In **narodov buditelj** je klical narodu: „**Domovina je naša ljuba mati!**“ — „**Najčistejših čustev človeških in najlepših eno je naklonjenost do jezika maternega**, čigar mili glasovi so zemljana k zavesti spravili. Spomin na zibel otroških dni, na ljubljeno domačijo nam je milo tolažilo na potu življenja našega in **ljubezen do svojega naroda more in mora biti eden najdragocenejših biserov v čednostnem vencu vsakega moža.**“ — „**Med vsemi jeziki mora Slovencem naš materni jezik najljubši biti!**“ — „**Beseda materna je vseh dobrot največja dobrota.**“

Slovincem je dajal **poguma** v trdih takratnih časih:

„Le naj ropoče in bobni,
Iz tisoč topov naj gromi,
Naj krogelje križem švigajo,
Slovenci ne pobegnejo!“

Anton Martin Slomšek je bil, ki je prvi odločno zaklical vsem zunanjim in notranjim sovražnikom naroda:

„**Pustite Slovencem dve reči, ki sta nam dragi kot svetle oči, katoliško vero in pa besedo materno. Pade naša prava vera, pade tudi naša sreča, smo trdi Slovenci, bomo tudi zvesti kristijani. In to nam Slovencem čez vse velja.**“

Narodov modri učitelj je narod učil: „Vrli Slovenci, ne pozabite, da ste sini matere Slave; **naj Vam bo drago materno blago: sveta vera in pa beseda materna! Prava vera bodi Vam luč, materni jezik bodi Vam ključ do zveličanske narodne omike.**“

Mož pravice je klical:

„Za pravico in resnico trdno stati
Hočmo tudi mi, da bode slava naša mati.“

Mož takih besedi je klical zlate besede, katere naj bi posebno vpoštevali narodni naši nasprotniki: „Vsaka istinita domovinska ljubav oncisto čustvo tudi pri drugih narodih dopušča, jih spoštuje in časti.“ — „Narodi

so kakor veje enega drevesa, ter ne smejo eden drugega ovirati.“ — „Kar nočeš, da bi drugi tebi storili, tudi ti drugemu ne stori“ — zato: „Naj bi vendar vsi navdušeni rodoljubi nikdar ne zabili biti vselej tudi goreči in odkritosrčni kristijani.“

Zato pa je bil Anton Martin Slomšek goreč **nasprotnik nemškutarije, izdajstva na narodu**: „Nemškutarija v šoli je morija žlahtnega srca in pa blagega slovenskega duha. Iz takih nemškutarskih šol prirastejo mladi bahači, pa stari berači, perteni kmetiški gospodje, pa slabi orači in gospodarji za jokati. Znajo debelo govoriti, dobrega storiti pa malo.“ In njegove besede o graji nemškutarjev veljajo še danes: „Rojen Slovenec, ki svoj narod zataji, je podoben pogreti jedi, ki nobenemu zdravja ni; tak človek svojega rodu žlahtne lastnosti pozabi in se nemških slabosti privadi in je kakor preoblečen vran od vseh zaničevan.“

Takrat, ko je pikre besede govoril zaničevalcem Slovencev, „derhali, ki želi Slovence v duševni temi pustiti, svojim pa nemško kulturo ali omiko usiliti, naj bi ubogo ljudstvo za nos vodili“, je Anton Martin Slomšek izpregovoril besede, ki so tudi še danes program Slovencev:

„**Slovenci nočemo nobene vojske in prepira ne iščemo, ampak le svoje pravice.** Ne zamerite, blagi Nemci, moje grajavke; ona le grde nemškutarje zadeva in kara naše izdajavce. Slovenci in Nemci smo Avstrijanci, enakopravnost naj bo naš pas in pa krščanska ljubezen! **Enake dolžnosti hočemo voljno nositi, pa tudi zavživati enake pravice** in ljubi mir bo med nami doma. Bomo vsi avstrijski narodi v lepem kolu ravnopravnosti stali, se nas bodo sovražniki bali; **mogočna Avstrija** bo, kar je bila: Evrope pravična vodilja. Slava ji: enojni, veliki Avstriji.“

Čisti vzor nesebičnosti, požrtvovalnosti do naroda je v preprostih besedah Antona Martina Slomška: „**Dam narodu, kar imam.**“

Mož, ki je klical Slovincem: „**Ne bodi Vas sram, da ste Slovenci, to je Vaša čast**“, je s svojimi nauki dvigal kvišku poštenje v narodu slovenskem, ustvarjal je s svojimi spisi moralno močan rod, ki edino more premagati nasprotniški naval. V vseh narodnih potrebah je bil narodu učenik, največ je podaril dragocenih resnic dragim Slovincem v „Drobtinica“, „ker hlebov učenosti še nimajo“. Ni sloja, za katerega bi Anton Martin Slomšek v več kot tridesetih letih svojega delovanja na polju slovenskega slovstva v svojih spisih ne imel navodil za njegovo srečo.

To, kar je Anton Martin Slomšek kot prvi naš narodno-obrambni delavec začel — to je program in delo naše „Slovenske Straže“. Ona prevzema njegovo zapuščino in kar je pred 50 leti eden delal, to naj nas sedaj v počaščenje blagega njegovega spomina dela sto in sto! „**Slovenska Straža**“ kliče ob 50 letnici smrti Slomškovi, vse Slovence in Slovenke k najslovesnejši proslavi spomina slovenskega apostola, sina slovenskega kmeta iz Ponikve, Antona Martina Slomška. Ta spomin naj do zadnje slovenske koče obudi spomin Nanj in utrdi Njegove nauke. **Vse priredbe v letošnjem letu naj se vrše v imenu Njegovem.** Ob 50 letnici smrti Antona Martina Slomška naj se zasvetijo vsem Slovincem, ki so blage volje, besede Slomškove:

„**Pomagajmo pošteno in iz vseh moči k sreči domovine!**“

Sedaj pa v imenu Antona Martina Slomška na delo vsi, da bo kmalu mogoče obhajati oni veliki praznik, katerega je ob koncu svoje pesmi „Iskrenim Slovincem“ proroško gledal Anton Martin Slomšek:

„**Veseli god Sloven'je oživljene!**“

V Ljubljani, 30. marca 1912.

Za osrednje vodstvo „Slovenske Straže“:

Prof. Evgen Jarc,
državni in deželni poslanec
t. č. predsednik.

Ivan Štefe,
urednik „Slovenca“
t. č. tajnik.

Za Štajersko:
Dr. Karol Verstovšek,
državni in deželni poslanec.

Za Koroško:
Dr. Lambert Ehrlich,
profesor bogoslovja.

Dr. Jos. Hohnjec,
prof. bogoslovja.

Za Primorsko:
Josip Fon,
državni in deželni poslanec.

Ali imate že velikonočni razglednici „Slovenske Straže“? Naročite ji takoj!

Podružnice „Slovenske Straže“ nujno na delo!

Do velikonočnih praznikov dobé vse podružnice »Poslovnik za podružnice Slovenske Straže«. Skličite, če le mogoče, že na velikonočni ponedeljek sejo podružničnega odbora, v kateri prečitajte poslovnik in razdelite delo tako kot poslovnik določa.

V tej seji se domenite tudi o Slomškovi proslavi in javite nam, katero nedeljo nameravate prirediti slavnost.

Določite člana, ki naj prevzameta agitacijo, da se tudi v sosednji župniji ustanovi podružnica »Slovenske Straže«, ako je še ni.

Preglejte povsod imenik članov, pridobite povsod novih članov, poberte udnino in jo pošljite takoj vodstvu v Ljubljano. Glejte, da vsaka podružnica po številu udov napreduje in nobena ne nazaduje. Povsod pokazite življenje!

Ustanovite pomožni odbor za agitacijo za društveno blago! Tudi vsa naša mladeniška organizacija naj pomaga pri tem. Prečitajte današnji članek: »Trgovcem in slovenskemu kupujočemu občinstvu« in notice: »Na pomoč obmejnemu bratom in sestram!« — Stvar mora uspeti, samo zganiti se je trebal!

Če o tem ena seja ne zadošča, imejte več sej. Naši narodni nasprotniki se gibljejo, na delo tudi mi. Pri vsaki seji poročajte o uspehu te agitacije.

Preskrbite tudi naročila za naše nabiralnike, kolke, računske listke. Stopite okoli onih, od katerih se je nadejati, da jih bodo naročili in skupna naročila pošljite pisarni »Slovenske Straže« v Ljubljani.

Vse podružnice »Slovenske Straže« naj do 20. aprila poročajo »Slovenski Straži« o svojih sejah!

Vsak odbornik, vsaka odbornica naj opozarja drug drugega, da se delo res živahno prične, da ne zaostane, ampak da se živahno nadaljuje v ponos župnije, v ponos občine. Povsod vam bodi prva čast kolikor največ storiti za zatiranje obmejne brate in sestre!

Slovenskim trgovcem in slovenskemu kupujočemu občinstvu.

Lepo je že število slovenskih trgovcev, ki prodajajo blago v korist »Slovenske Straže«, a še veliko večje je pa število onih trgovcev, ki dosedaj tega še niso storili. In vendar je dolžnost vsakega trgovca, da ima v zalogi blago, ki se prodaja v korist »Slovenske Straže«. Mnogi se izgovarjajo, da ne vedo, kje se tako blago naroča, zato navažajo v naslednjem vse blago v korist »Slovenske Straže« in tudi naslove, kje se naroča.

1. Vžigalice »V korist obmejnemu Slovincem«. Glavno zalogo ima C. Menardi v Ljubljani.

2. Kolinska cikorija v korist obmejnemu Slovincem (prava le, ako ima na ovitku pečatnik »Slov. Straže«). Naročila na Kolinsko tovarno v Ljubljani.

3. Perilno milo »Slovenske Straže« ima v zalogi C. Menardi v Ljubljani.

4. »Sava«, izvrstno čistilo za čevlje in drugo usnje izdeluje in prodaja v korist obmejnemu Slovincem tvrdka A. Kregar v Ljubljani, Sv. Petra cesta.

5. Vsakovrstne tkanine za obleko in perilo razprodaja v korist »Slovenske Straže« tovarniška zaloga »Hermes« v Ljubljani, Šelenburgova ulica.

6. Papir vseh vrst, ki je najcenejši, ima »Slovenska Straža« v lastni zalogi. Naročila na pisarno »Slov. Straže« v Ljubljani.

7. Drože v korist »Slov. Straže« izdeluje in razpošilja domača drožarna Josip Košmerl v Ljubljani, Frančiškanska ulica 8.

8. Pristno voščene sveče v korist »Slov. Straže« prodaja odlikovana tovarna J. Kopač v Gorici.

V interesu trgovcev samih je, da imajo vedno v zalogi gorenje blago. V kratkem bomo izdali posebno brošuro, katero bomo razposlali v velikanskem številu na vse kraje širne domovine, tudi v najbolj oddaljeno gorsko vas. V tej brošuri bomo imenomoma navedli vse trgovce, ki prodajajo naše blago in pozvali vse somišljenike, da kupujejo pri teh trgovcih. Zato naj vsi trgovci, ki še nimajo v zalogi našega blaga, to hitro naroče.

Naše gospodinjice, naši gospodarji, naši mladeniči in mladenke, naj pa povsod zgoraj omenjeno blago odločno zahtevajo! Ako vsi to preskrbite, bode mnogo koristili naši skupni dobri stvari!

Amerikanski Slovenci in „Slovenska Straža“.

V Ameriki izhajajoči slovenski list »Ave Maria« piše o »Slovenski Straži«:

»S strahom in žalostjo nas napolni, ako gledamo v naši domovini, kako se krčijo slovenske meje vedno bolj proti srcu Slovenije — proti Kranjski. Kako težki so boji, katere morajo boriti za svoje narodne pravice naši bratje ob mejah na zelenem Štajerskem, v pisani Koroški. Sovražniki so se zagnali z vsilo v boj! Pred nekaj desetletji so začeli s ponemčevanjem šol ob mejah! Toda to jim je šlo vse prepočasi! Kdo bo čakal, predno se potom šol zanese sovraštvo do lastnega naroda med otroke slovenskih obmejnih Slovincov. Ta načrt ni zadoščal. Sedaj so se lotili drugega načrta, ki je pa veliko nevarnejši in uspešnejši — to je odkupovanje slovenske zemlje ter naseljevanje v slovenske kraje nemških naseljenecv. Darove nabirajo po vsej Nemčiji, kupujejo slovensko zemljo, posestva, ter jih prodajajo za slepo ceno naseljenecem. V vse obmejne vasi usiljujejo nemške gostilničarje, ki z napeljevanjem Slovincov k pijančevanju demoralizujejo narod. Zato pa je treba sedanjim taktiki sovražnikov nova sredstva za boj v obrambo slovenske mile nam zemlje. V to so pa ustanovili rodoljubi posebno veliko organizacijo, ki se imenuje »Slovenska Straža«. Namen je zbirati kolikor mogoče veliko denarja, ter s tem denarjem odkupovati slovensko zemljo od Nemcev, podpirati slovenske obrtnike in trgovce ob meji, jim sezidavati narodne dome, jih potom podpor okrepjevati v blagostanju, da ne bodo prodajali svojih posestev, podpirati izobraž. delo, sploh vse storiti, da se slovenski obmejni kmet po Koroškem in Štajerskem okrepi, gospodarsko opomore, ter se tako postavi močna meja proti nemškemu naseljevanju. Mi vidimo v tem načinu taktike jako pametno in času ter razmeram primerno narodno obrambo. Napad sovražnika se mora kakor pravimo

»parirati«. Če sovražnik napada s puško, se ne bom s sabljo branil. Zato radi ustrežemo »Slovenski Straži« ter jo prav toplo priporočamo ameriškim Slovincem v podporo. Če smo v resnici narodni, ne bomo gledali, kdo je začel kako v resnici narodno delo, ki obeta velikansko pomoč obmejnemu bratom, temveč vsi šli na pomoč. Zato upamo, da bodo vsi naši naročniki radi prisrčno tej družbi na pomoč ter ji žrtvovali kak mali dar. Darovi naj se pošiljajo na naslov: »Slovenska Straža« v Ljubljani.«

Res skrajni čas bi že bil, da se tudi ameriški Slovenci ogrejejo za »Slovensko Stražo« in ustanove povsod tam, kjer bijejo v Ameriki pošteni in verna slovenska srca, podružnice »Slovenske Straže«. To bo njihova najlepša vez z domovino. Ameriški Slovenci, ob petdesetletnici smrti Antona Martina Slomška tudi Vi povsod na delo za »Slovensko Stražo«!

Na pomoč obmejnemu bratom in sestram!

Podružnice »Slovenske Straže« in vsa naša društva ter odseki Orlov naj se takoj pripravljajo na Slomškove slavnosti, ki naj jih prirede tekom mesecev junij, julij, avgust, september in oktober. Tako se lahko razvrste v proslavi tekom teh mesecev vsa društva in vse župnije. V najkrajšem času naj imajo odbore seje ter naj določijo dan slavnosti, ki naj bo slavnost za celo župnijo. Dopoldne naj bi sv. maši prisostvovala vsa društva korporativno. Izrekla se je želja, naj bi se v cerkvenem govoru omenjale zasluge Slomška za cerkev in versko življenje med Slovenci. Popoldne naj bi bila društvena slavnost, na kateri naj se slavi Slomška kot narodnega buditelja. Ako žele za slavnost slavnostnega govornika, naj pišejo na »Slovensko Stražo«. »Slovenska Straža« pošlje na željo društvom celotni spored slavnosti: prolog, novo skladbo, nekaj že prej uglasbenih Slomških zbiorov, deklamacijo iz Slomških del, načrt slavnostnega govora, kratko igrice in načrt žive slike. Kjer še ni podružnice »Slovenske Straže«, naj se v proslavo narodnega buditelja Antona Martina Slomška ta dan ustanovi nova podružnica. V vsaki župniji bode našli nekaj ljudi, ki bi bili za ta plemeniti namen voljni prispevati na leto vsaj 50 vin. Le nekoliko dela je treba in ljudstvo se povsod vname za stvar. Tudi v župnijah, kjer še ni društva, naj se v primerni obliki vrši Slomškova slavnost, ki naj ljudstvo prebudi za delo na izobraževalnem polju. Po nasvetu pišite »Slovenski Straži« v Ljubljano.

Naš odlični skladatelj gosp. Anton Foerster je za Slomškovo proslavo prvi prihitel »Slovenski Straži« na pomoč. Uglasbil je Anton Martin Slomškovo »Popotnico vojaško«, katera tako globoko preveva slovenski narodni ponos, pogum in upanje v gotovo zmago Slovincov. Ta skladba bo nova narodna budnica. »Slovenska Straža« jo bo razposlala vsem našim društvom, da se poje pri Slomških slavnostih po celi domovini.

Naša akademična društva »Danica«, »Zarja« in »Dan« so v svojih narodno-obrambnih odsekih odobrila poslani jim načrt Slomškove proslave ter so obljubila sodelovanje pri slavnostih.

Naša društva imajo torej obljubljeno sodelovanje naših gg. akademikov. Tozadevno naj pošiljajo svoje želje »Slovenski Straži«. Tudi »Slovenska dijaška zveza« je obljubila svoje sodelovanje ob počitnicah.

Anton Martin Slomškov sklad za revne obmejne slovenske dijakke. »Slovenska Straža« je sklenila proslaviti spomin Antona Martina Slomška tudi s tem, da pozove vse naše posojilnice in zadrage, naj zbero nedotakljivi Antona Martina Slomška sklad, katerega obresti se bodo porabliale za študiranje revnih obmejnih slovenskih dijakov. Da utrdimo narodno mejo, treba je slovenski meji najprej preskrbeti dovolj narodnih delavcev. Zato bo ta sklad namenjen v prvi vrsti za dijakke realnih in strokovno-gospodarskih šol. Vsi premožnejši rodoljubi naj prispevajo v ta sklad, za katerega najmanjši prispevek je 50 K. Plemeniti domoljubi in domoljubne Slovence, ki bi v oporokah svoje premoženje zapustili temu skladu, bi imeli lepo zavest, da so položili trden temelj pravemu slovenskemu napredku. Tako ima vsak gotovost, zakaj se bodo porabljevale obresti njegovega denarja: za najboljše, kar imamo, da dvignemo z izobrazbo slovenske obmejne mladine slovensko ljudstvo in utrdimo bodočnost domovine.

Sklad slovenskih županstev za narodno obrambo v spomin Antona Martina Slomška je ustanovila »Slovenska Straža«. Prav vsako slovensko županstvo naj bo zastopano v tem skladu. Narodna čast naših županstev to vелеva. Povsod naj se dobi kak zaveden mož, ki naj v občinski seji to predlaga!

Povodom Slomških slavnosti izide posebna brošura »Slovenske Straže«, ki se bo razdeljevala med ljudstvo.

Slovenski inserentje, ki žele imeti svoje inserate v brošuri, ki se bo povodom Slomških slavnosti delila med ljudstvo, naj pošljejo svoje oglase takoj »Slovenski Straži«, ki jim potem na podlagi poslanega besedila naznani cene. Natiska bo nad 100.000. To bo najugodnejša prilika za inseriranje!

Kjer še ni podružnice »Slovenske Straže«, ustanovite jo nemudoma. Pišite pisarni »Slovenske Straže«, ki bo vse potrebno uredila in ki pošlje tudi govornika!

Slomškov kolek, ki je v zalogi »Slovenske Straže«, razširite po vsej Sloveniji. Vsak domoljub naj svoja pisma in vloge kolekuje v Slomškovem letu tudi s Slomškovim kolekom!

Tri vrste Slomških razglednic v kratkem izidejo v založbi »Slovenske Straže«. Ena razglednica bo predstavljala živo sliko, ki naj se jo aranžira pri Slomških slavnostih. Prodajajte pri slavnostih te razglednice v korist »Slovenske Straže«.

Naši dijak! Prirejate posebne razgovore, na katerih se posvetujte, kako se zavzeti za Slomškovo proslavo.

Gg. bogoslovce prosi »Slovenska Straža«, naj si za počitnice načrtajo, kako kar najbolj pomagati »Slovenski Straži« pri Slomškovi proslavi.

Občni zbor »Slovenske Straže« bo zaključil Slomškovo proslavo ter se bo vršil v Mariboru. Z občnim zborom bo združeno tudi romanje na Slomškov grob.

Prijatelji »Slovenske Straže«! Povsod lahko pridobite nekaj prijateljev in znancev, ki bi bili pripravljeni na leto vsaj 50 vin. ali 1 K žrtvovati kot udnino »Slovenski Straži«. Ko jih dobite, ustanovite podružnico — povsod

LISTEK.

Anton Martin Slomšek o lepoti slovenskega jezika.

(Odlomek iz njegove pridige leta 1849.)

»1. Naš slovenski jezik je brat tistega gerškega jezika, u katerem so apostoli in evangelisti sveto pismo spisali; že več tisuč let pošteni ljudje slovenski marnovajo. Slovenski jezik je brat latinskega jezika, u katerem se še sploh sv. maša služi; in že pred tisuč leti so naši stari očetje sveto pismo u slovenskem jeziku brali, so po slovensko u hiši božji Bogu hvalo prepevali. — Za to se še zdaj pri vas sv. evangelij u treh jezikih u cirkvi bere: latinski, nemški in slovenski. Kdor se tedaj tako starega imenitnega jezika sramuje, je podobn trenju, ki lepo pošteno oblačilo s sebe sterga, ki mu ga je dobri oče dal, se po ptuje obleče, in misli, da bo lepši.

2. Naš imenitni slovenski jezik se ne govori samo po Koroškem; ni ga jezika na svetu, ki bi ga tako po širokem marnovali, kakor jezik slovenski. Poj-

di za jugom do morja, našel boš po Hervaškem, Dalmatinskem ljudji, ki slovenski govorijo, kakor ti. Prehodi Oggersko, Češko, Poljsko in Moravsko deželo, povsod boš našel svojo slovensko žlahto.

Slovenski jezik le tisti malo obrajta, ki sveta ne pozna, in ne ve, kakošni ljudje po svetu živijo. Podoben je tak nevednemu otroku, ki tudi misli, da je Celovsko jezero največe morje na svetu, in da unkraj Lojbela je že konec sveta.

3. Je pa morebiti slovenski jezik tako gerd in nezarobljen, da bi nas moralo sram biti, slovenski govoriti?

Lepe so pridige u nemškem jeziku; pa nauki božji tudi u slovenskem jeziku lepo tekó, se lahko človeških serc primejo, in dober sad obrodijo. Prijetne so pesmi nemške, ali prijetnejše tudi pesmi slovenske, ki se lepo gladko zlagajo, in po nebeško naše serce razveselijo. Zategadel Slovenci po vseh krajih radi pojó.

Kdor svoj materni jezik zaverže, ter ga pozabi in zapusti, je zmedenemu pijancu podobn, ki zlato u prah poštepa, in ne vé, koliko škoda si dela. Slovenski stariši, ki slovenski znajo, pa svojih otrok nič slovenskega jezika ne učijo, so nehvaležni hišniki, ki svojim

otrokom drago domačo reč, slovenski jezik zapravijo, ki so jim ga njihovi dedi izročili. Podobni so taki očetje in matere slabim gospodarjem, ki svojo očetno gospodarstvo predajo, drugo pohištvo kupujejo, poslednjič pa večidel beraško palico najdejo.

Kar je oče dobrega od svojih starih prejel, mora svojemu sinu zapustiti, in kar se je mati od svoje matere hvale vrednega naučila, bo tudi svoji hčeri zapustila. Materni jezik je najdražja dota, ki smo jo od svojih starih zadobili; skerbno smo ga dolžni ohraniti, olepšati in svojim mlajšim zapustiti. Človeški jezik je talent, katerega nam je gospod nebes in zemlje izročil, da bi ž njim barantali, in veliko dobička storili.

Kdor svoj materni slovenski jezik pozabi, malopridno svoj talent zakoplje; Bog bo enkrat terjál, in vsi zaničevavci svojega poštenega jezika bodo u vunanjio temo potisnjeni. Oj ljubi, lepi in pošteni slovenski materni jezik! s katerim sem prvič svojo preljubeznivo mamo in dobrega ateja klical; u katerem so me moja mati učili Boga spoznavati; u katerem sem prvokrat svojega Stvarnika častil; tebe hočem kakor najdražji spomin svojih rajnih starišev hvaležno spoštovati in ohra-

niti, za tvojo čast in lepoto po pameti kolikor premorem, skerbeti; u slovenskem jeziku do svoje poslednje ure Boga najrajši hvaliti; u slovenskem jeziku moje ljube brate in sestre, Slovence najrajši učiti, in želim, kakor hvaležen sin moje ljube matere, da kakor je moja prva beseda slovenska bila, naj tudi moja poslednja beseda slovenska bo!

Ljubi Slovenci, bratje in sestre moje! dve reči med nami moje serce največ žalostite. Perva žalost moja je, da nas neki Nemci, naši sosedi dostikrat zaničujejo. Oh zadržimo se tako, da bomo vse časti in hvale vredni pred Bogom in pred ljudmi; tako bomo goreče oglje na glavo svojih nasprotnikov nakladali, in ne bojo imeli kaj zoper nas slabega govoriti naši sovražniki.

Druga žalost mojega serca je slaba navada Slovincov, da se svojega rodu in jezika sramujejo, in še marnovati slovenski nočejo, ako jih u maternem jeziku ogovorim. O nikarte tega! Ljubite svoj rod, spoštujte svoj jezik! Za čast svojega jezika vsak pošteni mož bolj skerbi, kakor pošten ženin za čast in poštenje svoje neveste. Pred Bogom ni nobenega razločka med Nemci in Slovenci; vse za ljubo ima, ki njemu zvesto služi.»

GOSPODARSKA ZVEZA
centrala za skupni nakup in prodajo
v Ljubljani
registrovana zadruga z omejeno zavezo.
Brzjaviti: Gospodarska Zveza v Ljubljani.

Nakup in eksport deželnih pridelkov, prodaja
moke, semen, kolonialnega in špecerijskega
blaga, kislega zelja, repe itd. Zaloga

semenskega krompirja,
semenskega fižola in vseh vrst semen.
Prodaja cementa in umetnih gnojil.

Velika zaloga vina.
Prodaja vžigalic v korist obmej. Slovincem.
Zastopstvo tovarn za motorje in poljedelske
stroje.

Priporoča se trgovcem na deželi.
Kmetijska vnovčevalnica za živino posreduje
pri nakupu in prodaji.

Naročajte vseslovenski dnevnik
»Slovenca«, ki izhaja v Ljubljani in je
največji slovenski dnevnik.
Velja za celo leto 26 K, za pol leta
13 K, za četrti leta 6 K 50 v.
Kjer eden ne zmore, naj se Vas na-
roči več skupaj!

„Slovenska Straža“ priporoča nastopne izdelke prvovrstnih tovarn: Originalne **brzoparilnike** „**Titania**“ (kotle za živinsko krmo), **posnemalne stroje za mleko**: „**Domo**“, „**Melotte**“ in „**Titania**“, **vrče za mleko** in sploh **vse potrebščine za mlekarne**.

Najboljše blago, nizke cene, ugodni plačilni pogoji! — Iščejo se za vsak okraj marljivi in zanesljivi zastopniki pod ugodnimi pogoji. Dopise sprejema in ponudbe pošilja: Valentin Urbančič, Ljubljana, — Kongresni trg št. 19. —

Kjer rabite steklarska dela pri cerkvah in pri drugih zgradbah — pišite „Slovenski Straži“ v Ljubljani. „Slovenska Straža“ Vam poskrbi najboljša dela, ki daleč prekašajo vsa tuja dela. Na razpolago priznalne izjave. — S sodelovanjem „Slovenske Straže“ dobite boljše delo kot pa s posredovanjem tujih agentov, ki zase mnogo zaračunijo.

Ali rabite vžigalice v korist obmejnim Slovencem? — Zahtevajte jih povsod! — Zaloga pri Menardiju v Ljubljani.

Poizkusite rabiti milo v korist obmejnim Slovencem in rabili bode to najboljše milo vedno. Nagovorite trgovce naj ga naroče. Zaloga pri Menardiju v Ljubljani.

Kadar rabite kak gramofon ali gramofonske plošče, pišite na „Slovensko Stražo“ v Ljubljani. — „Slovenska Straža“ posreduje ceneje kot agentje, ki hodijo po deželi, in ste pri tem zagotovljeni, — da dobite dobro blago. —

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov v Ljubljani

Dunajska cesta št. 19 posluje

varno, točno, natančno!

Vsa pojasnila daje ravnateljstvo.

... Skupno premagajmo skupne nevarnosti! ...

Kadar se zavarujete za doživetje ali za slučaj smrti, pišite prej za posredovanje „Slovenski Straži“ v Ljubljani. Vsi, ki so se doslej na ta način zavarovali, ne morejo prehvaliti uslug, ki jim je „Slovenska Straža“ napravila s tem, da jim je posredovala najboljše zavarovanje, pri katerem je izključeno, da bi jih kak sebični agent oškodoval. Kdor se hoče dobro zavarovati naj se posluži posredovanja „Slovenske Straže“. „Slovenska Straža“ preskrbuje tudi zavarovanje za dote. Pišite na pisarno „Slovenske Straže“ v Ljubljano.

Najboljše strešno krilo je „ZENIT“!!

Najcenejši in najlepši asbestni škrlj. Ne eksplodira v ognju, kakor drugi manjvredni izdelki. Ne zamenjajte ga n. pr. z „Eternitom“. Cenovniki, vzorci in priznanja o trpežnosti vedno na razpolago.

!! Znižane cene !!

Zastopstvo za Kranjsko in Sp. Štajersko Betonsko podjetje Zajec & Horn, Ljubljana, Dunajska cesta št. 73.

Kje dobite najboljši in najcenejši papir

Vsi uradi in vsi posamezniki naj rabijo papir, ki ga ima v najrazličnejših vrstah v zalogi „Slovenska Straža“. Ta papir je najcenejši in najboljši ter se ga pod takimi pogoji, pod kakršnimi ga prodaja „Slovenska Straža“ nikjer drugod ne dobi. Pišite po vzorce na pisarno „Slovenske Straže“. Tudi trgovci dobe v prodajo papir ceneje kot ga jim morejo dati agentje ali druge tovarne. Poizkusite!

IVAN KREGAR

izdelovatelj cerkvene posode in orodja -

Ljubljana, Elizabetna c. 3

se zahvaljuje prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom za dosedaj izkazano naklonjenost ter se priporoča še nadalje z zagotovitvijo, da bo vedno vse izdelave bodisi nove ali pa stara popravila napravil solidno in kolikor mogoče po nizki ceni. Obrisi za monstrance, kelihe, ciborije, svetilke, lestence, svečnike itd.

itd. so na razpolago. Stare cerkvene posode in orodje se temeljito popravi in prenovi po najnižji ceni. Delavnico, katera je z modernimi stroji in orodjem opremljena, si vsakdo lahko ogleda.

400.000

zlatih frankov z vplačilom le 4 K 75 vin. zamore zadeti,

kdor kupi turško srečko v korist „Slovenski Straži“ na mesečne obroke po 4 krone 75 vin. Žrebanje vsak drugi mesec, vsaka srečka mora zadeti najmanj 230 kron. Pojasnila daje in naročila sprejema za „Slovensko Stražo“ g. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg št. 19.

Pozor! Podpirajte domačo umetniško obrt!

MATEJ TRPIN

cerkveni in dekoracijski slikar v Ljubljani, Elizabetna cesta 3

se priporoča častitim cerkvenim predstojništvom, slavnim društvom za izdelovanje raznih v to stroko spadajočih del, kakor n. pr. oljnatih slike, križeva pota, božje grobe, portrete, pokrajine, slike za cerkvene in društvene zastave, restavriranje in popravila starih slik po pravilih veščakov.

Načrti risb za umetno vezenje zastav in njih okrasov, gledaliških odrov po novih pripravah izpremembah in raznih scenerijah, solidno po nizkih cenah.

Na razpolago so skice, risbe in načrti za omenjena dela po pravilih umetniške obrti.

Kranjska deželna vinarska zadruga v Ljubljani (deželni dvorec)

opozarja p. n. vinske kupce na svojo veliko zalogo priznane izbore: kranjskih vin.

Poleg namiznih vin navadne in boljše vrste ima tudi čistovrstna vina, kakor: zelen, burgundec, rulandec, kamenet, rizling i. t. d. na prodaj. — Oddaja se od 56 litrov naprej.

Postrežba točna in solidna, cene nizke. Zahtevajte cenike!

O kakovosti zadrugnih vin se vsakdo lahko prepriča pri javnih vinskih poskusnjah, katere se vrše redno vsak četrtek od 4. ure popoldne do 9. ure zvečer v pokuševalni kleti v Ljubljani pod kavarno „Evropa“.

Zadruga posreduje tudi brezplačno nakup vina direktno od producentov. Resnim kupcem so naslovi in zelo ugodne ponudbe vin od najboljših kranjskih vinogradnikov brezplačno na razpolago.